

DUURZAAM & BETAALBAAR

Ruud Jonker

VAN MEDEVOORT KABELS

In een vorige editie van Music Emotion werd de uitdaging aanvaard om een viertal Van Medevoort eindversterkers aan te sluiten in een megalomaan line-array systeem, die de topversterkers van dit systeem mochten uitdagen. De prestaties met de vier vM eindversterkers waren zeer goed. Los van de gebouwde monoblokken voor dat experiment, voorzag Van Medevoort ook in een aantal langere interlinks en power cables. Die kwamen na de review hier terecht in de luisterruimte, maken inmiddels deel uit van het interieur en worden regelmatig ingezet voor reviews. Het idee werd geboren om eens aandacht te besteden aan die kabels en Van Medevoort bouwde als aanvulling een paar luidsprekerkabels en een digitale interlink.

Een bekend principe uit de marketing is dat je de consument anders moet adresseren als producten gelijkwaardig zijn. Als jouw product met betrekking tot specificaties en werking superieur is, dan zal dat snel herkend worden en hoef je geen opvallende marketing trucs te gebruiken. In de automarkt zijn voertuigen in elk prijssegment nagenoeg identiek aan elkaar, los van een paar uitzonderingen.

Hoe kun je dan boven de beestenbende uitsteken? De hifi-markt kenmerkt zich door een ongekende productverzadiging. Een complicerende factor is dat veel producten in dezelfde prijsklasse erg in kwaliteit kunnen verschillen. Er zijn vaak voordelige producten die gelijk of beter zijn dan dure producten en omgekeerd. De meeste kabels in de markt hebben momenteel een

uitstekende kwaliteit, verschillen nauwelijks in prestaties en er is dus een extreme concurrentie. De reden dat iedereen kabels wil maken is dat de materiaal- en productiekosten zeer laag zijn, de opbrengsten erg hoog en de techniek relatief simpel. Wie een heel klein beetje technisch inzicht heeft, bouwt al snel een kabel die zeer goed presteert. Veel fabrikanten proberen kabels te bouwen die 'eerlijk' zijn en het muzieksignaal zonder aantasting doorlaten. Andere fabrikanten bouwen kabels met een heel duidelijke signatuur. Sommige klanten willen een nieuwe kabel aansluiten en dan een schrikbarende verandering beleven (je moet het ►

duidelijk horen, zo'n nieuw kabeltje, want het heeft best wat centjes gekost...). Andere klanten gebruiken kabels als toonregeling om fouten in een systeem te compenseren. Wat meespeelt is dat je nooit alleen naar de kabel luistert. Er is altijd interactie tussen de apparatuur en de kabel. De prijs van een kabel speelt voor de geluidskwaliteit nauwelijks een rol. Goedkope kabels kunnen identiek of soms beter presteren dan kabels van duizenden euro's en ook omgekeerd. Vaak hebben duurdere kabels betere connectoren en bestaan uit betere en duurzamere materialen. Sommige dure kabels bieden ook uitstekende prestaties en zijn in een enkel geval, vaak op een deelaspect, beter dan voordeliger kabels. Sta ook stil bij de gedachte dat kabels een commercieel product zijn waar allerlei partijen gewoon geld mee willen verdienen. Niets verkeers mee. Dealers en fabrikanten hebben

ook gewoon a 'family to feed'. Sommige fabrikanten zijn helemaal niet bezig met technologie rondom kabels. Die willen alleen dollars zien. Die kabels komen bulk uit China met een leuk logo. Andere fabrikanten zijn wel degelijk bezig met een stukje research en bevrogen van geluidskwaliteit.

VERKOOPTACTIEKEN

Een kabelfabrikant verkeert best in een lastige positie. Je bent serieus bezig en bouwt een mooi product. Hoe verkoop je dat dan vanuit een verzadigde aanbodzijde, waarbij tussen de meeste kabels weinig fundamentele verschillen in prestaties zijn? Wel, door met onnavolgbare technische claims te komen. Het bekende bombardement met pseudoscience. Soms hebben die claims wel een geldige technische achtergrond, maar zijn ze niet of minder van toepassing voor audio. Je ziet ook vaak dat claims die gelden voor het transport van analoge geluid door kabels, simpelweg worden vertaald naar het transport van digitale content door kabels. Dat kan niet zomaar. Die niet valide claims zie je het meeste in de kabelmarkt. Waarschijnlijk omdat dit het moeilijkste product is om echt significante verschillen mee te realiseren. Overigens kan zo'n subtiel, door een kabel gemaakt, verschil net het laatste stapje perfectie betekenen in een systeem. Het grootste issue is dat fabrikanten doorgaans

geen enkele relatie leggen tussen een technische claim en wat deze betekent voor het geluid. Er is geen onderbouwing te vinden. Een enkele fabrikant blaast hoog van de toren met de quantummechanica. Er wordt dan niet duidelijk wat dit gedoe met deeltjes betekent voor het geluid en hoe dat dan precies werkt. Je kunt ook op de emotie, status en beleving werken. Dat kan bijvoorbeeld door het hanteren van een extreem hoog prijskaartje. Daarmee bereik je de consumenten die audio gebruiken 'to show off' en het voedt de foute gedachte dat duurder ook beter is. Zou leuk zijn als de prestaties recht evenredig toenemen met de prijs. De beleving wordt gerealiseerd door technieken zoals storytelling. Een volgende strategie bestaat uit het bouwen van zeer goede kabels voor een prijs die in een redelijke verhouding staat tot de kostprijs van de materialen

en de productiekosten. Er zijn voorbeelden van fabrikanten die duurzame, betaalbare en voortreffelijke kabels bouwen en zich niet te buiten gaan aan onzinnige powermarketing. Ze 'kopen' de markt ook niet door miljoenen te investeren in een marketingoffensief. Aan de hier geschetste marktbenaderingen hangt geen waardeoordeel. Het geeft inzicht in hoe de markt werkt. Consumenten zijn niet gek. Merken die gewoon goede spullen verkopen, op een begrijpelijke manier met marketing bezig zijn en acceptabele prijzen rekenen komen vanzelf bovendrijven.

CONTROVERSieEL

Het onderwerp 'kabels' zal altijd controversieel blijven. De industrie heeft de afgelopen veertig jaar op grote schaal desinformatie verspreid, veel consumenten (Henk & Ingrid) begrijpen niets van de werking van kabels en de

prestaties zijn mede afhankelijk van externe factoren. Ook fora en het internet an sich hebben weinig bijgedragen tot een beter begrip over kabels en de verwarring die online-geschied bij de consument veroorzaakt is enorm. Het is jammer dat een product als een kabel, door alle overdreven marketing en desinformatie, vragen oproept in de richting van de fabrikanten die serieus bezig zijn. Niettemin is er al sinds de dertiger jaren serieuze en fundamentele theorie over kabels. Je kunt vrijwel alles terugvinden in wetenschappelijke publicaties. In de meest simpele vorm kun je stellen dat een kabel in feite gewoon een LCR-filter is dat twee elektronische schakelingen met elkaar koppelt en gevoelig kan zijn voor RFI en EMI. Als je zoiets doet, dan krijg je logischerwijs kleine gehoormatige verschillen. Iedereen met oren weet dat kabels verschillen maken. Dat is vanuit de techniek ook verklaarbaar. Maar, audiofielen roepen altijd dat er toch 'meer' moet zijn. Er zijn inderdaad serieuze onderzoekers en fabrikanten die op zoek zijn naar eigenschappen die ook een hoorbaar resultaat zouden kunnen veroorzaken. Het is niet uitgesloten dat er nog eigenschappen zijn die ons gehoor kan waarnemen en die er wellicht voor zorgen dat we geluid op een natuurlijker manier kunnen ervaren. Ons gehoor is zeer geavanceerd en we weten daar nog niet alles

over. Het gehoor kan moeiteloos het verschil waarnemen tussen live geluid en geluid dat geproduceerd wordt door een audiosysteem. We weten dus nog niet alles over kabels. Dan is het ook onbekend wat er gemeten kan worden. Uiteindelijk kun je alles meten. In de kabelmarkt is het verder ongebruikelijk dat de claims wetenschappelijk worden onderbouwd in de richting van bijvoorbeeld de AES of wetenschappelijke instituten. Als klant moet je blind vertrouwen op de folder.

DE CONSUMENT

Het bovenstaande schets een beetje de wereld waarin we leven. Als consument moet je toch iets met kabels. Het beste advies is om (sommige) reviews, internetverhalen en folders simpelweg te negeren of met een grote korrel zout te nemen. Het internet barst van ►

de wannabee-journalisten, die geen objectief en degelijk onderzoek kunnen verrichten en volledig onbetrouwbare informatie verspreiden. Richt je dus op producten met een acceptabele prijs, van fabrikanten die terughoudend zijn in 'we're the best and the greatest' en ga vooral zelf luisteren. Haal een piano, een cello en een drumstel in huis. Vergelijk dat geluid met je audiosysteem en de kabels die je wilt kopen.

VAN MEDEVOORT

In Nederland doen we het nog niet zo slecht met betrekking tot kabels die in eigen land worden ontworpen en soms ook geproduceerd. Wie even zoekt vindt zeer goede modellen die vaak relatief betaalbaar zijn. Een van de producenten is Van Medevoort. Ze bouwen al heel lang professionele- en consumentenapparatuur zoals luidsprekers, bronnen, versterkers, filters en kabels. Betaalbaar en betrouwbaar met een sublieme service en een grote community van trouwe klanten. Veel producten kunnen concurreren met de veel duurdere producten van de internationale topmerken.

Van Medevoort startte in 1985 met luidsprekers en later met elektronica. De interne bekabeling bevatte al zilver. Vervolgens werden externe kabels gemaakt, zoals de bekende MA220. De kern daarvan bestaat uit absoluut zuurstofvrij koper ('OFC') met een extreem hoge zuiverheidsgraad. Hierop is via een elektrolytisch proces een zilverlaag aangebracht, identiek aan de andere Van Medevoort Silver Cables. Demo's thuis en bij winkels toonden indertijd steeds aan dat de vM-kabels betere geluidsprestaties realiseerden en vooral muzikaal klonken. In die tijd was er op kabelgebied nog weinig concurrentie. Later rolden de fabrikanten over elkaar heen, maar de kabelgekte begon met Monster Cable (1979). De importeur was Bakker en de Haan en die kabels sloegen al groen uit in de folder. De schaarste op de markt en de kwaliteit van Monster Cable maakten dat de vM-kabels makkelijk te verkopen waren. Van Medevoort had dan ook een hele studie gemaakt van kabels. Er werd een eigen meetprocedure ontwikkeld en er waren uitgebreide luistertesten. De kern van de kabels bestaat uit zuurstofvrij koper met een zeer hoge zuiverheid. Daarover een laagje zilver. De mantel bestaat uit Teflon. De verhouding tussen het zilver en koper is kritisch en bepaalt de resultaten. Ook zijn er nog enige fabrieksgeheimen die hier niet prijsgegeven worden. Pure materialen, zoals zilver en goud zijn niet geschikt voor audio. Puur zilver kan fasedraaiing geven. Meten is bij Van Medevoort belangrijk, maar ook het luisteren.

De constructie van de kabel speelt ook een rol. Door het gebruik van veel aders wordt de inductie lager. Veel kabels hebben een goudlaagje op de connectoren. Het goud wordt afgebroken door het soldeertin en dat resulteert in een slechter geluid.

Dat proces is te volgen via een elektronenmicroscop en is ook door Van Medevoort samen met een researchinstituut uitgevoerd. De remedie is om met zilver verzadigd soldeertin (5%) te gebruiken of het moderne loodvrije tin.

In 1991 was er een kabelpakket op de markt, maar uiteraard nog zonder 'digitale' kabels. In 1994 volgden de power cables en in 2001 de Q-serie. Die was bedoeld voor de elektronica toplijn (CA), maar wordt in de praktijk veel verkocht aan klanten die met de 400-serie spelen. De standaard-serie kabels wordt toegepast in met name de 300-serie. Ze worden opgebouwd uit dezelfde materialen en leveren dan ook zeer goede prestaties. De digitale kabels hebben een zeer lage capaciteit. Daardoor blijft een blokgolf een blokgolf en heeft deze geen afrondingen, zoals met veel andere kabels op de markt het geval is.

Voor een reviewer is het vakmatig gezien handig om een grote collectie kabels te hebben. Elke set wordt per review volledig nieuw opgebouwd en je zoekt dus naar kabels die in zo'n specifieke situatie exact matchen. Diverse Van Medevoort modellen maken dus al heel lang deel uit van de permanente collectie. Deze kabels zijn in veel verschillende sets bruikbaar en hebben weinig eigen signatuur. Ze tasten de balans en tonaliteit van de weergave niet aan.

BASISPRINCIPES

Een serieuze ontwerper en fabrikant zou niet aan die kwalificatie kunnen voldoen als er geen idee zou zijn achter het ontwerp en de beoogde prestatie. Als je dat niet wilt, laat je gewoon vijftig verschillende modellen maken (in China). Er is dan altijd een exemplaar dat precies past in de set van de consument. Je schiet dan feitelijk met hagel.

De meer serieuze fabrikanten hebben dan ook een filosofie. In het kader van het ontwerpen van kabels is dat een wat overdreven aanduiding. Je pretendeert dan dat jouw hersenspinsels, die wellicht gevoed worden door een overdosis genotsmiddelen, de status hebben van het werk van Kant of Aristoteles. Dus niet, maar het is zinvol om een aantal uitgangspunten te hebben als je aan de gang gaat met kabels. De consument herkent dan ook een zeker stabiel kwaliteitsniveau in je producten. Een uitgangspunt bij Van Medevoort is dat een kabel zo min mogelijk invloed moet hebben op het geluid. De kabel is daarbij niet bruikbaar als 'toonregeling' en is feitelijk de theoretische rechte draad. Strikte neutraliteit bestaat niet voor honderd procent. Elke kabel is per definitie een ding dat een negatieve invloed heeft op het geluid. Als fabrikant laat je die zo minimaal mogelijk zijn.

Een ander basisprincipe bij Van Medevoort is dat er veel zilver wordt gebruikt in de elektronica. Denk aan condensatoren, soldeer, contacten in schakelaars, interne en externe connectoren en ook in kabels. Van Medevoort Silver Cable bestaat dan ook uit zuiver koper met een elektrolyselag van zilver. Alle contacten zijn gesoldeerd met zilvertin. Samen met de Teflon-isolatie is er dan een kabel die verouderingsvrij is. De kabels hebben een duidelijk aangegeven richting. Dat wordt meestal gedaan bij kabels waarbij de afscherming aan een enkele kant van de kabel is bevestigd (plaats van de laagste impedantie). Afhankelijk van diverse factoren in een audiosysteem kan het wisselen van de kabelrichting invloed hebben op het geluid. Van Medevoort geeft aan dat de kabels geen negatieve invloed hebben op de dynamiek, een grote bandbreedte hebben en de muzikaliteit niet in de weg staan. De toplijn heet Referentie Q-serie.

Die zijn bedoeld voor de referentie Q-elektronica van het merk.

Aanwezig dus twee luidsprekerkabels uit de Referentie Q-serie (SC QR), SC QP power cables, SC QS interlinks en een SC QD digitale interlink met rca-connectoren. De interlinks, de digitale kabel en de luidsprekerkabels hebben een richtingaanduiding en de power cables geven de fase aan. Het is opvallend dat deze kabels relatief dun zijn. Geen diktes van 5 cm door opvulling met rubber slang om het decorum te dienen.

LUISTEREN

Waar moet je op letten bij de beoordeling van kabels? Dat is soms afhankelijk van waar een luisteraar de nadruk op legt. Je hoort wel verhalen van personen die roepen dat detaillering niet zo belangrijk is (vermoeiend...?), dat ze alleen letten op klank, liefst

niet te veel dynamiek (kennelijk ook vermoeiend...?) en dat de ruimte ook niet zo'n prioriteit heeft. Uw recensent weet absoluut zeker dat klank, dynamiek, ruimte, rust, lineariteit, autoriteit, balans, detaillering, focussering en een full-range weergave allemaal van het uiterste belang zijn. Het zijn de bouwstenen van live-muziek. Het zijn exact die eigenschappen die de essentie van de muziek vertegenwoordigen. Iets weglaten is net zo achterlijk als rijden in een auto op drie wielen. Luisterend naar kabels, houd je dus het hele rijtje eigenschappen, waar de ►

kabel invloed op kan hebben, in de gaten. De hoeveelheid werk voor de recensent is dus immens. Hoe let je dan op al die eigenschappen tegelijk? Dat doe je niet. Je keert de bewijslast gewoon om. Een recensent met veel live-ervaring weet hoe iets moet 'klinken'.

Je luistert vervolgens naar een representatieve track. Klinkt het live en natuurlijk of mis je iets? Als je iets mist kun je vaak meteen aangeven wat er dan mis is. Dat de klank niet goed ontwikkeld is, dat de detaillering minder is of dat je minder ruimte beleeft. Voordat de nieuwe kabel in het systeem komt, is er eerst geluisterd naar een volledig getuned systeem waar alles klopt. Als er dan zaken minder kloppen als de te reviewen kabel in het systeem is, dan weet je dat het aan die kabel ligt. Met een hele kleine marge, want de kabel heeft ook interactie met het systeem en kan in een ander systeem in lichte mate net iets anders presteren. Het bovenstaande leest als de perfecte methode om te kunnen beoordelen. Het werkt absoluut, maar niet helemaal met een nauwkeurigheid van honderd procent. Bijvoorbeeld alleen al om de simpele reden dat het perfect getuned systeem natuurlijk ook niet de werkelijkheid

volledig nadert. Iemand die volgens de bovenstaande procedure werkte was Ken Ishiwata. Hij luisterde voor pakweg 2 minuten holistisch naar een systeem en riep dan dat er een dip zat bij 400 Hz of dat de cello wat aan de dunne kant was. Niet dat ondergetekende dat had opgemerkt, maar dan knikte je maar braaf 'ja'. Ken had toendertijd natuurlijk veel meer ervaring.

SET

De kabels van Van Medevoort zijn in verschillende sets beluisterd. In de basis allemaal systemen die zo neutraal mogelijk spelen. In theorie heeft elke kabel een signatuur. Maar, met de Van Medevoort-kabels is deze echt minimaal. Op studiomonitors en een hoofdtelefoon hoor je dat de power cable een minuscuul streepje minder helder klinkt dan een van de in eigen huis gebouwde power cables. De digitale kabel klinkt een streepje helderder dan een andere kabel en dat geldt ook voor de luidsprekerkabels en de interlink. Het gaat hier om 'shades of grey'. Extreem kleine verschillen die je alleen waarneemt met kritische apparatuur en die vrijwel betekenisloos zijn. De tonaliteit wijkt niet af van welke je beleeft op de studiovloer. Een dag voor deze review verkeerde ondergetekende in het gezelschap van leden van Florilegium en fluitist Ashley Salomon. Een onderonsje

met z'n vijven en met het geluidsbeeld vers in het geheugen werd later geluisterd naar de opname. De verschillen, luisterend naar het systeem met de Van Medevoort-kabels, waren met name ook tonaal verwaarloosbaar. Ook anderen hebben geluisterd naar een systeem met de vM-kabels. Een kabel kan zelf niet 'realistisch' klinken. Wat er wel gebeurt is dat die kabel het realisme van een systeem niet in de weg zit.

EPILOOG

Aan de hand van muziekfragmenten is het nog mogelijk om allerlei eigenschappen van de Van Medevoort kabels te beschrijven, maar dat heeft niet veel toegevoegde waarde. De essentie is dat deze Nederlandse fabrikant technisch gezien zeer competent is en uitermate degelijke en duurzame kabels bouwt, die zo neutraal mogelijk presteren en geen absurd vacuüm in de begroting slaan. Luisterend naar deze kabels zul je geen sprong maken die het gat in de ozonlaag vergroot. Deze kabels moeten het hebben van hun intrinsieke kwaliteiten. Ze werken onopvallend, maar helpen absoluut geen natuurlijk en realistisch klinkend geluidsbeeld om zeep. Van Medevoort geeft nadrukkelijk aan dat deze kabels in allerlei audiosets toegepast kunnen worden en niet alleen goed combineren met vM-elektronica. Het gaat om muzikaliteit en een goede kabel is feitelijk onhoorbaar in een systeem. ◀

PRIJZEN VM SILVER CABLE REFERENCE Q-SERIES

SC QP-100A 1 QP voedingskabel a Schuko-IEC connector 1x100 cm € 418,-
 SC QR-200 1 QR luidsprekerkabel QR + LS2Q of SP2Q 1x 200 cm € 550,-
 SC QS-75 2 QS signaalkabels analoog + RCA of XLR 2x 75 cm € 660,-

VAN MEDEVOORT

www.vanmedevoortaudio.nl